

אֵלֶּזְנֹת

לְעֵלְמֵנוּ עֵפֶת

פְּרָשַׁת תְּצַרֶּיָא

הַסֵּד, אֵלִיּוֹן ה"ד

הבית: הכיצד אמרת שבשלת כהלכה בעוד והרבנים מלאים טענות כנגדך שאינך יודעת מלאכתך ולא בשלת כהלכה ואת עוד מעזה לזלזל ברבנים אלה ולשקר ולומר כי המאכל יוצא מהפלל. והטבחית המסכנה בוכה. אף התברר שאלמנה היא. נסה בעל החפץ חיים להרגיעו ואמר לבעלת האכסניה: אני ב"ה בריא בעוד שהרב הנוסע עמי אינו חש בטוב וכל דבר מאכל מר הוא בפיו. מיד אמר בעל החפץ חיים לרב: הטבחית, אלמנה היא. לה ותפיסה בדברים ואף תפסנה בממון. והוסיף ואמר לרב: הרוצה אתה מה כחו של אבק לשון הרע.

ובכן, סיים רבי אריה את דבריו: רואה אתה עד היכן מגיעים הדברים ועד כמה עלינו להזהר בלשוננו שלא נחטא חלילה ונפגע בכבוד זולתנו ונכשל בלשון הרע או באבק לשון הרע.

להזהר אף מאבק לשון הרע

על הפסוק (ויקרא יג ו): 'וראה הכהן אתו ביום השביעי שנית והנה כהה הנגע ולא פשה הנגע בעור וטהרו הכהן מספחת הוא וכבס בגדיו וטהרו', פירש רבנו ה'אור החיים' הקדוש זיע"א כי כאן בא רמז על אבק לשון הרע, כי הנה הצרעת מרמזת על לשון הרע, ואכן המספחת היא אינה לשון הרע, אבל עם כל זאת חייבים לכבס אותה, לפי שאף היא יש בחינה מסימת של לשון הרע, ואף היא טמאה, אם כי אכן טמאתה קלה מלשון הרע ממנו.

וזה לשון רבנו: 'מספחת היא'. פרוש אינו צרעת, כדרך שאמר בהק הוא, ואף על פי כן צוה ה' לכבס בגדיו שגם בחינה זו היא ענף מענפי הטמאה אלא שטמאתה קלה. ואולי שזה ירמז לאבק לשון הרע, כרמז בדבריהם ז"ל (ערכין טו): שאפלו לומר נורא בבית פלוני הוא אבק לשון הרע.

היחוד של הנגע

מספר בפי חסידים, שהרה"ק רבי מרדכי מנשכזי זיע"א חשקה נפשו לכתב ספר תורה לעצמו, והזמין את הרה"ק רבי משה סופר מפשעווארסק זיע"א לכתב לו את ספר התורה. רבי משה סר, כי היה בימי זקנתו

אבק לשון הרע

וראה הכהן אתו ביום השביעי שנית והנה כהה הנגע ולא פשה הנגע בעור וטהרו הכהן מספחת הוא וכבס בגדיו וטהרו (יג, ו). ספר אחד מחכמי ירושלים: בצעירותי נוהג הייתי ללוות את הגאון רבי אריה לוי זצ"ל לביתו בתם תפלת שחרית. באחד הבקרים תוך כדי הליכה ספרתי לו דבר שהיה בו משום אבק לשון הרע. שתיקתו הממשכת של רבי אריה העמידה אותי על טעותי ונזכרתי לדעת כי שגיתי, אף שרבי אריה לא הגיב ולא אמר לי דבר.

למחרת בתם התפלה, עת שבתי ללוותו לביתו, אמר לי כמשיח לפי תמו: צא וראה עד כמה נכשלים בני אדם בעוון לשון הרע, ובעקר באבק לשון הרע. והוסיף ספור למעשה, רב גדול בישראל נגש למרן רבי ישראל מאיר הכהן מראדין בעל החפץ חיים, ובקשו שילוח אליו לדבר מצוה. נענה החפץ חיים לבקשתו והלך עמו. בהיותם בדרך התעכבו ליד פנדק כדי לסעד נפשם. בהיותם יודעים שבעלת האכסניה ידועה כיראת שמים ומקפידה על דיני הכשרות. לאחר שסיימו סעודתם נגשה אליהם בעלת הפנדק ושאלה, כיצד ערבה הסעודה לחככם. השיב החפץ חיים: האכל היה טעים מאד, ואלו הרב שנלוה אליו אמר: התבטל היה מבשל כהלכה, אולם טעמו היה תפל במקצת, באשר חסר בו קצת מלח!

משיצאה בעלת הבית מחדר האכל, אמר בעל החפץ חיים לרב: מאחר ונכשלת באבק לשון הרע, הריני חוזר לביתי ואיני ממשיך עמו בנסיעתך לדבר מצוה. תמה הרב ושאל: מה עשיתי, והרי כל שאמרתי הוא כי במאכל חסר קרטוב של מלח ותו לא. השיבו בעל החפץ חיים: שמעוני, בעלת האכסניה תלו עתה למבשלת, שלבטח עניה היא ופרנסתה תלויה באוהה אשה, והיא תגער בה וכתוצאה מכך יריבו ביניהם, אף תאמר בעלת האכסניה כי הרבנים קבלו על כך כי הטבחית אינה מבשלת כהלכה וידברו סרה האחת ברעותה. מגויס הנף, השיב הרב לחפץ חיים. בוא עמי למטבח ותוכח כי כך היה, אמר לו בעל החפץ חיים.

נכנסו שניהם למטבח ומצאו את בעלת הבית והאשה כשהן רבות ביניהן. התלוננה בעלת

לְבַקֵּשׁ רְפוּאָה לְמַחְלָתוֹ, וְקָבַל מִמֶּנּוּ קָמִיעַ. מִשְׁהַלֵּךְ לְדַרְפּוֹ רַץ אַחֲרָיו הִיִּשְׁמַח מִשֶּׁה וְדָרַשׁ מִמֶּנּוּ אֵת הַקָּמִיעַ בַּחֲזָרָה בְּאָמְרוֹ: 'יֵשׁ עָלֶיךָ לְטוֹתָא דְרַבְּנָן דְּלִית לָהּ אֲסוּתָא' [-יֵשׁ עָלֶיךָ קִלְלַת חַכְמֵי שְׂאִין לָהּ רְפוּאָה] ('נַפְשׁוֹת חֲסִידָיו' נַפְשׁ נַחְמִיה פֶּרֶק ז).

'נָגַע' הוּא אוֹתִיּוֹת 'עֲנַג'

וְאִם כִּי אֵין אֲתֵנּוּ יוֹדַע מַה הִיָּה הַסּוּדוֹת וְהִיחּוּדִים שְׁפוּן הַרְה"ק מִפְּשָׁעוֹרוֹסְק זִיע"א בְּתַבַּת נָגַע, הִנֵּה רָאוּי לְהִבְיֵא מַה שְׁכָּתַב רַבֵּנוּ עֲצֻמוּ בְּסִפְרוֹ 'אוֹר פְּנֵי מִשֶּׁה' אוֹדוֹת הָעֲנִין שִׁ'נָּגַע' הוּא אוֹתִיּוֹת 'עֲנַג': אֵיתָא בְּמִסּוּרָה, ב' פְּעָמִים 'נִרְאָה לִי', 'כְּנָגַע נִרְאָה לִי' (וּיקרא יד לה), 'מִרְחוֹק ה' נִרְאָה לִי' (ירמיה לא ב). אֲפָשָׁר יֵשׁ לְסַמְכֵן עַל פִּי דְאָמַר עִם הַסֵּפֶר עַל פְּסוּק (ישעיה נח יג) 'וְקִרְאֵת לְשִׁבַּת עֲנַג' - 'זָכָה עֲנַג, לֹא זָכָה נָגַע', רָצָה לומר, מִתְהַפְּכִין אוֹתִיּוֹת נָגַע. וְאֵיתָא בְּגִמְרָא (שבת קיח): 'אֲלַמְּלֵא שְׁמָרוּ יִשְׂרָאֵל שִׁבַּת אַחַת כְּהִלְכָתוֹ מִיַּד הָיוּ נִגְאָלִין', וְמָה שְׁמַקְשִׁים אֶהְדָּדִי, עֵין תְּרוּצוֹ בְּסִפְרוֹ עוֹלְלוֹת אֲפָרִים שֶׁהַכֵּל חֲדָא, דְּמִתּוֹךְ שִׁבַּת אַחַת הָיוּ בָאִים לְשִׁבַּת שְׁנִי, עֵין שָׁם, וְיָדוּעַ דְּכָל זְמַן שְׂאֲנַחְנוּ בְּגִלּוֹת הַחֵל הַזֶּה יֵשׁ פְּרוּד בֵּין אוֹתִיּוֹת הַשָּׁם ב"ה, וְלַעֲתִיד נֶאֱמַר (זכריה יד ט) 'בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד' כו', וק"ל.

וְאֲפָשָׁר שְׁזֵה אָמַר בַּעַל הַמִּסּוּרָה: 'כְּנָגַע נִרְאָה לִי', רָצָה לומר, אִם בְּמָקוֹם שֶׁהִיָּה רָאוּי לְהִיּוֹת 'עֲנַג', נִרְאָה לִי מֵלֵת 'נָגַע', בְּשִׁבִיל שְׂאִין מְשַׁמְרִים שִׁבַּת כְּהִלְכָתוֹ, לְכָךְ 'מִרְחוֹק ה' נִרְאָה לִי', רָצָה לומר, אוֹתִיּוֹת הַשָּׁם ב"ה רְחוּקִים דָּא מִדָּא, לְכָךְ שְׁמָרוּ שִׁבַּת מַחְלָלוֹ וְקִרְוָבָה יְשׁוּעָתִי לְבָא אָמַר ה'.

(מתוך הספר ספיר ויהלום להרב הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

וְחָשׁ שְׁלֹא יוּכַל לְסַיֵּם אֵת הַסֵּפֶר, הַבְּטִיחוּ הַרְה"ק מִנְשַׁכְזִי שְׁיִאֲרִיךְ יָמִים עַד שְׁיִגְמַר אֵת הַסֵּפֶר, וּבְכַף נְעִתָר לוֹ רַבִּי מִשֶּׁה. הַרְה"צ רַבִּי חַיִּים יַחֲיָאל מִנְאֲרוֹל מְסַר אֵת הַסֵּפֶר בְּסַגְנוֹן אַחַר: הַרְבֵּה הַקְּדוֹשׁ מִנְשַׁכְזִי הֵכִין יְרִיעוֹת מְקַלֵּף מִשִּׁבַּח וְתָלָה אוֹתָם לִבְיוֹשׁ בְּעִלְיַת גָּזוּ. אַחַר כֵּךְ הִזְמִין אֵת רַבִּי מִשֶּׁה שְׁיָבֵא לְכָתֵב אֵת הַסֵּפֶר תּוֹרָה. רַבִּי מִשֶּׁה הִשְׁתַּמֵּט מִמֶּנּוּ, כִּי נִגְלָה אֵלָיו הַרְה"ק הַרְבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ מְלִיזְעַנְסְק זִיע"א בַּחֲלוּם וְאָמַר לוֹ שְׁלֹא יֵסַע. אָבַל הַרְה"ק מִנְשַׁכְזִי לֹא הִרְפָּה מִמֶּנּוּ וְכָתַב לוֹ: דַּע לָךְ שֶׁהִרְיעוֹת מְטַפְּחוֹת לִי עַל הַגַּג וְאֵינִן מִנִּיחוֹת לִי לִישׁוֹן.

בְּכֵל זֹאת עָמַד רַבִּי מִשֶּׁה בְּסִרְוּבוֹ, עַד אֲשֶׁר חָלְתָה בְּתוֹ בַּחֲלֵי מְסַכָּן, וְלֹאֲשֶׁר הַרְה"ק מִנְשַׁכְזִי הִיָּה מְפָרְסֵם לְבַעַל מוֹפֵת גְּדוּל, נִסַּע אֵלָיו עִם בְּתוֹ שְׁיִפְעַל רְפוּאָה בְּעֵדָה, בְּאוֹתוֹ מִעָמַד נְעִתָר לְבַקְשָׁתוֹ לְשִׁבַּת בְּנִשְׁכִּיז וְלְכָתֵב אֵת הַסֵּפֶר תּוֹרָה. וּמִסֵּפֶר שְׁכַתִּיבַת הַסֵּפֶר אָרְכָה שְׁבַע שָׁנִים. אֵת הַשְּׁמוֹת הַקְּדוּשִׁים כָּתַב הַקְּדוֹשׁ מִנְשַׁכְזִי בְּעֲצֻמוֹ עַד כְּאֵן דְּבָרָיו.

כְּשֶׁנִּגְמְרָה כְּתִיבַת הַסֵּפֶר הִצְרַחוּ לְהַגִּיהוּ. הַבְּטִיחַ רַבִּי מִשֶּׁה שְׁלִשָּׁה זְהוּבִים לְמִי שְׁיִמְצָא בּוֹ שְׁגִיאַה. יְהוּדֵי מְסִים הִגִּיעַ וְאָמַר שְׁבָרְצוּנוּ לְהַגִּיה אֵת הַסֵּפֶר תּוֹרָה, הַכְּנִיסוּהוּ לְחֹדֶר עִם סֵפֶר הַתּוֹרָה בְּלִי כָּלִי כְּתִיבָה, וְסָגְרוּ בְּעֵדוֹ אֵת הַדֶּלֶת. הִלָּה שְׁהָה זְמַן אַרְבֵּי לַחֲפֵשׁ אַחַר שְׁגִיאַה. כְּשֶׁרָאָה שְׁלִשְׁוֹא יָגַע וְלֹא מָצָא, תָּלַשׁ שַׁעֲרָה מִזְקַנּוֹ, הִרְטִיבָה בְּרַק וּמִשָּׁךְ בְּאוֹת ג' שֶׁל הַמְּלָה נָגַע צָרַעַת, עַד שֶׁנִּעְשְׂתָה נ'. הִרְאָה אוֹתוֹ מַגִּיה אֵת הַשְּׁגִיאַה לְרַבִּי מִשֶּׁה וְתַבַּע אֵת שְׁכָרוֹ.

אָמַר לוֹ רַבִּי מִשֶּׁה: זֹכְרֵנִי אֵת הַיְחוּד שְׁכֻנָּתִי בְּשַׁעֲרָה שְׁכַתְּבַתִּי אוֹת זוֹ כְּהִלְכָתָהּ, וְרִאִיָּה לְדַבְרִי, שְׁכִינִן שְׁקַלְקֵלֵת אֵת סֵפֶר הַתּוֹרָה בְּתַבַּת נָגַע צָרַעַת תִּלְקָה בְּצָרַעַת, וְכֵן הוּוֹה רַח"ל. אוֹתוֹ יְהוּדֵי בָא לְאַחַר שָׁנִים אֶל הַרְה"ק הִיִּשְׁמַח מִשֶּׁה זִיע"א

שו"ת קתר

חידון אֶלְצָנוֹת - נושא פרסים איזו מִכָּה מִעֵשׂוֹר מִכּוֹת מִצְרִים מוֹפִיעָה בְּפָרְשָׁה זוֹ?

פתרון החידה וכן שם הזוכה, יפורסמו אי"ה בגליונות הבאים

הפותרים נכונה יכנסו להגרלה אי"ה על סידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר". את הפתרונות יש לשלוח אלינו עד ליום שני למספר פקס: 077-470-26-81 או למייל: magdenot@gmail.com נא לכתוב שם, כתובת מדויקת וטלפון. בראש הדף לציין "עבור חידון לנוער".

שם הזוכה בסידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר":
פרשת יתרו:
ה' משה הופמן מירושלים.

פתרון החידה - פרשת יתרו:
ש. איזה פסוק בפרשה זו מכיל את המילה "לא" ארבע פעמים?
ת. המצוות "לא תרצח, לא תנאף, לא תגנוב, לא תענה ברעך עד שקר" כתובות כולן בפסוק אחד (שמות כ יב).

